

Nr 11 A.

Ankom till riksdagens kansli den 22 maj 1925 kl. 3 e. m.

Utlåtande, angående regleringen för budgetåret 1925—1926 av utgifterna under riksstatens elfte huvudtitel, innefattande anslagen till pensions- och indragningsstaterna.

A. **Civila pensionsväsendet.**

1:o) I den till riksdagen den 2 januari 1925 avlåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1925—1926 har Kungl. Maj:t i punkt 1 under elfte huvudtiteln föreslagit riksdagen att minska ordinarie anslaget till förvaltningsbidrag till civilstatens änke- och pupillkassa, nu 70,000 kronor, med 20,000 kronor till 50,000 kronor.

Förvaltningsbidrag till civilstatens änke- och pupillkassa.

[1.]

I det till stöd för ifrågavarande framställning åberopade statsrådsprotokollet över finansärenden för den 2 sistlidna januari anför departementschefen följande:

»Sedan 1907 års riksdag i samband med antagande av det av Kungl. Maj:t i proposition nr 18 samma år framlagda förslag till lag angående civila tjänst innehavares rätt till pension uppfört ett ordinarie anslag å 35,000 kronor såsom förvaltningsbidrag till en ny änke- och pupillkassa för civilstaten, upptogs detta anslag i riksstaten år efter år till och med 1921 med oförändrat belopp.

Departementschefen.

Med anledning av framställning från fullmäktige för delägarna i civilstatens änke- och pupillkassa höjde 1921 års riksdag i enlighet med Kungl. Maj:ts i samma års statsverksproposition gjorda framställning berörda anslag för år 1922 med 15,000 kronor till 50,000 kronor, varjämte riksdagen, likaledes på Kungl. Maj:ts förslag, till förstärkning av nämnda anslag å extra stat för år 1922 anvisade ett förslagsanslag, högst, å 50,000 kronor.

Såsom framgår av det vid 1922 års statsverksproposition fogade utdraget av statsrådsprotokollet över finansärenden den 7 januari 1922, innefattande mitt yttrande rörande regleringen för tiden 1 januari—30 juni 1923 av utgifterna under riksstatens elfte huvudtitel, hade verkställande direktören i civilstatens änke- och pupillkassa i en till mig avlämnad promemoria beträffande förvaltningsbidraget till kassan för första halvåret 1923 beräknat, att, utöver det å samma tid belöpande ordinarie anslaget, 25,000 kronor, skulle erfordras ett förstärkningsanslag av 20,000 kronor. Under hänvisning

till vad jag förut samma dag vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor anfört rörande förstärkningsanslagen föreslog jag emellertid, att förstärkning av ifrågasvarande anslag skulle beredas i form av höjning av det ordinarie anslaget.

I enlighet med Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda förslag upptog 1922 års riksdag i riksstaten för tiden 1 januari—30 juni 1923 ifrågasvarande anslag med 45,000 kronor. För budgetåret 1923—1924 utgjorde anslaget 75,000 kronor, och är anslaget för innevarande budgetår upptaget med 70,000 kronor.

Vad nu angår anslag till förvaltningsbidrag till civilstatens änke- och pupillkassa för budgetåret 1925—1926 torde jag få erinra, att de under hösten 1924 samlade statsrevisorerna ifrågasatt, om icke med hänsyn till kassans kapitalbehållning och avsevärda inkomster en undersökning borde verkställas för utrönande av huruvida förvaltningsbidrag av statsmedel allt fortfarande borde utgå till kassan.

Sedan Kungl. Maj:t genom remiss den 5 december 1924 anbefallt styrelsen för civilstatens änke- och pupillkassa att avgina utlåtande med anledning av vad statsrevisorerna sålunda yttrat, har styrelsen den 18 i samma månad avgivit dylikt utlåtande, vari styrelsen såsom sin mening framhållit, att varken de av revisorerna anförda omständigheterna eller andra förhållanden gäve anledning att ifrågasätta ändring av det till kassan utgående förvaltningsbidraget av statsmedel.

Jag är icke nu beredd att taga definitiv ståndpunkt till den av statsrevisorerna sålunda väckta frågan och kan alltså icke tillstyrka ett omedelbart indragande av utgående statsbidrag till civilstatens änke- och pupillkassa. Emellertid har jag ansett skäl föreligga för en nedsättning av statsbidraget i fråga, och får jag i sådant hänseende föreslå, att statsbidraget för nästkommande budgetår bestämmes till 50,000 kronor eller sålunda samma belopp, vartill ordinarie anslaget till kassan bestämdes för år 1922.»

Styrelsens över civilstatens änke- och pupillkassa av departementschefen omförmälda utlåtande är av följande lydelse:

»Den av riksdagens revisorer föreslagna undersökningen för utrönande av, huruvida förvaltningsbidrag av statsmedel allt fortfarande bör utgå till civilstatens änke- och pupillkassa angives hava ifrågasatts med hänsyn till kassans betydande kapitalbehållning och avsevärda inkomster.

Visserligen utvisa kassans kapital och inkomster en fortgående ökning, på grund varav det med hänsyn till avlöningen till kassans styrelse och tjänstemän beräknade förvaltningsbidraget numera utgör en mindre andel av kassans inkomster än tillförne och därför möjligen kunde antagas vara av mindre betydelse för kassan än vad tidigare varit fallet.

Styrelsen kan dock ej finna, att den omständigheten, att beloppet av nämnda avlöning och därmed förvaltningsbidraget icke vuxit i samma proportion som kassans kapital och inkomster, i och för sig bör föranleda att ifrågasätta indragande av sistnämnda bidrag.

Av de uttalanden angående förvaltningsbidrag för civilstatens änke- och pupillkassa, som förekomma i nådiga propositionerna nr 34 till 1899 års

riksdag och nr 18 till 1907 års riksdag, framgår, att närmaste anledningen till att förvaltningsbidrag ansågs böra tillerkännas kassan, oavsett dess ekonomiska ställning, var, att densamma ställdes under statlig kontroll och att staten gjorde delaktigheten däri obligatorisk. Denna grund för förvaltningsbidragets utgående kvarstår allttjämt orubbad och har under senare år ytterligare förstärkts genom att kassan utan särskild ersättning fått sig ålagt det ej ringa bestyret med utbetalning av dyrtids- och pensionstillägg av statsmedel till sina pensionstagare.

Vad beträffar kassans ekonomiska ställning, för vars bedömande förhållandet mellan å ena sidan kassans kapitalbehållning och inkomster samt å andra sidan utgifterna icke lämnar erforderlig ledning, verkställes reglementsens utredning av densamma före varje lagtima fullmäktigmöte. Av den senaste utredningen, som avsåg ställningen vid utgången av år 1922, framgick, att kassan, inräknat ett årligt förvaltningsbidrag av statsmedel å 75,000 kronor, hade ett överskott, vilket, med iakttagande av vissa av 1923 års fullmäktige beslutade och av Eders Kungl. Maj:t fastställda åtgärder, kunde uppskattas till något mer än 3 miljoner kronor. Då emellertid härvid det till 1,875,000 kronor beräknade kapitalvärdet av förenämnda förvaltningsbidrag upptagits bland kassans aktiva och i samband med utredningen konstaterats, att en förskjutning av dödlighetsförhållandena ägt rum i ekonomiskt ogynnsam riktning, så att den för utredningen fastställda, på äldre erfarenhet byggda dödlighetstabellen endast med tvekan ansetts kunna tillämpas, kan kassans ställning ingalunda anses vara så god, att förvaltningsbidraget utan olägenhet kan avvaras.

Men även om kassan kunde påräkna ett så stort överskott, att förvaltningsbidraget kunde bortfalla utan att kassans förmåga att fullgöra sina nu åtagna förpliktelser därigenom äventyrades, synes styrelsen ett sådant förhållande icke böra föranleda till upptagande av frågan om förvaltningsbidragets borttagande, så länge kassans delägare äro i fråga om statsbidrag sämre lottade än delägarna i andra, motsvarande kassor. På sätt statskontoret anfört i sitt i nådiga propositionen nr 1 till 1921 års riksdag, elfte huvudtiteln (sid. 3), intagna underdåniga utlåtande över kassans år 1920 församlade fullmäktiges framställning om ökat förvaltningsbidrag, intager nämligen civilstatens änke- och pupillkassa i det avseendet en undantagsställning bland de kassor, som med statens medverkan upprättats för ombesörjande av pensionering av änkor och barn efter befattningshavare i statens tjänst, att densamma av statsmedel åtnjuta endast ett jämförelsevis obetydligt förvaltningsbidrag, medan övriga kassor äga uppbära statsbidrag även till själva pensioneringskostnaderna.

Till belysning av nu anförda förhållande vill styrelsen framhålla följande.

Enligt riksdagens år 1923 församlade revisorers berättelse (del II sid. 170—171) utgick för år 1922 statsbidrag eller därmed jämförlig förmån till lärarnas vid elementarläroverkens nya änke- och pupillkassa med 434,076 kronor, till prästerskapets änke- och pupillkassa (avseende räkenskapsåret 1 maj—30 april) med 128,792 kronor 74 öre samt till statens järnvägars änke- och pupillkassa med 556,909 kronor 12 öre, under det att nämnda kassors utgifter för förvaltningskostnader för samma tid icke utgjorde mer än 14,210 kronor 13 öre, 78,506 kronor 92 öre respektive 57,363 kronor 91 öre. Arméns nya änke- och pupillkassa, som ej har att vidkännas några utgifter för förvaltningskostnader, åtnjuter, jämlikt 1883 års riksdags beslut, ett statsbidrag till pensioneringen, utgörande 1 $\frac{1}{2}$ procent årligen på summan

av de löner och beklädnadsbidrag, vilka enligt gällande stater kunna läggas till grund för bestämmande av fyllnadspension. Flottans pensionskassas gratialfond, vars förvaltningskostnader, med undantag av vissa expenser, bekostas av statsmedel, och som äger uppbära viten för försummade leveranser, åtnjuter därjämte, enligt 1908 års riksdags beslut, ett statsbidrag till pensioneringen, motsvarande $1\frac{1}{2}$ procent årligen av summan av de avlöningsförmåner, som enligt gällande stadganden kunna läggas till grund vid bestämmande av fyllnadspension. Till telegrafverkets änke- och pupillkassa läser, enligt vad styrelsen inhämtat, utgå statsbidrag dels till förvaltningskostnaderna, dels därutöver till pensioneringen med ett belopp, som för närvarande beräknats efter 27 kronor 50 öre per delägare.

På grund av vad ovan anförts får styrelsen över civilstatens änke- och pupillkassa såsom sin mening framhålla, att varken de av riksdagens revisorer anförda omständigheter ej heller andra förhållanden giva anledning att ifrågasätta indragning av det till kassan utgående förvaltningsbidraget av statsmedel.»

Motion
I: 122.

I samband härmed har utskottet till behandling förehåft en inom första kammaren av herr *Widell* väckt, till utskottet hänvisad motion nr 122, däri hemställts, att här ifrågasättande anslag måtte för nästa budgetår utgå med oförändrat belopp 70,000 kronor.

Beträffande motiveringen tillåter utskottet sig att hänvisa till motionen.

Utskottet.

I likhet med departementschefen och på de av honom anförda skäl anser sig utskottet böra tillstyrka en nedsättning av ifrågasättande statsbidrag till samma belopp, vartill anslaget bestämdes att utgå för år 1922 eller 50,000 kronor. Utskottet, som följaktligen icke kunnat biträda den i ämnet väckta motionen, hemställer,

att riksdagen, med avslag å förevarande motion I: 122, må bifalla Kungl. Maj:ts ifrågasättande framställning.

Pensions-
tillägg åt f. d.
civila befatt-
ningshavare i
statens tjänst
m. fl. pensio-
närer.

2:o) I punkt 2 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på proposition i ämnet, till beredande av pensionstillägg åt f. d. civila befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer för budgetåret 1925—1926 beräkna ett extra förslagsanslag av 450,000 kronor.

Över denna framställning avgiver utskottet särskilt utlåtande; vilket utskottet härmed får för riksdagen

[2.]

anmäla.

Pensions-
förhöjning åt
f. d. civila
befattnings-
havare i sta-
tens tjänst
m fl pensio-
närer.

3:o) Under punkt 3 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på proposition i ämnet, till beredande av pensionsförhöjning åt f. d. civila befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer för budgetåret 1925—1926 beräkna ett extra förslagsanslag av 900,000 kronor.

[3.]

Jämväl över denna framställning avgiver utskottet särskilt utlåtande; vilket utskottet härmed får för riksdagen

anmäla.

4:o) I punkt 4 har Kungl. Maj:t vidare föreslagit riksdagen att, i avbidan på proposition i ämnet, till beredande av dyrtidstillägg åt f. d. civila befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer för budgetåret 1925—1926 beräkna ett extra förslagsanslag av 5,150,000 kronor.

Över denna framställning avgiver utskottet likaledes särskilt utlåtande vilket utskottet härmed får för riksdagen

anmäla.

5:o) I punkt 5 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på proposition i ämnet, till beredande av dyrtidstillägg åt pensionsberättigade änkor och barn efter civila befattningshavare i statens tjänst m. fl. för budgetåret 1925—1926 beräkna ett extra förslagsanslag av 2,100,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en till riksdagen den 6 sistlidna mars avlåten proposition nr 199, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen

a) besluta, att kostnaderna för dyrtidstillägg åt änkor och barn samt övriga anhöriga efter befattningshavare i statens tjänst, vilka varit anställda vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar, statens vattenfallsverk och statens domäner eller vid av nämnda verk övertagna företag eller inrättningar, skola bestridas av de medel, av vilka vederbörande verks omkostnader i övrigt bestridas;

b) för budgetåret 1925—1926 under elfte huvudtiteln såsom *extra* förslagsanslag anvisa

dels till dyrtidstillägg åt pensionsberättigade änkor och barn efter civila befattningshavare i statens tjänst m. fl. ett belopp av 2,100,000 kronor;

dels ock till dyrtidstillägg åt pensionsberättigade änkor och barn efter militära befattningshavare ett belopp av 600,000 kronor.

Departementschefen har tillstyrkt ett bibehållande i oförändrad form av gällande grunder för dyrtidstillägg åt pensionsberättigade änkor och barn efter befattningshavare i statens tjänst m. fl.

Beträffande kostnaderna för ifrågavarande dyrtidstillägg hava desamma för affärsverkens vidkommande ansetts böra liksom nu bestridas av dessa verks egna medel. Vad angår övriga pensionärer, har någon ändring i de uti statsverkspropositionen under elfte huvudtiteln beräknade anslagsbeloppen icke funnits erforderlig.

Utskottet, som icke haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag, får vad angår änkor och barn efter civila befattningshavare hemställa,

*Dyrtidstillägg
åt f. d. civila
befattnings-
havare i sta-
tens tjänst
m. fl. pensio-
närer.*

[4.]

*Dyrtidstillägg
åt pensions-
berättigade
änkor och
barn efter
civila befatt-
ningshavare.*

[5.]

Utskottet.

att riksdagen må

dels besluta, att kostnaderna för dyrtidstillägg åt änkor och barn samt övriga anhöriga efter befattningshavare i statens tjänst, vilka varit anställda vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar, statens vattenfallsverk och statens domäner eller vid av nämnda verk övertagna företag eller inrättningar, skola bestridas av de medel, av vilka vederbörande verks omkostnader i övrigt bestridas;

dels ock till dyrtidstillägg åt pensionsberättigade änkor och barn efter civila befattningshavare i statens tjänst m. fl. för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra förslagsanslag av 2,100,000 kronor.

Statens andel i kostnaden för pensionering av extra provinsialläkare.

6:o) Under punkt 6 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att höja det ordinarie förslagsanslaget till statens andel i kostnaden för pensionering av extra provinsialläkare nu 15,000 kronor med 7,000 kronor till 22,000 kronor.

[6.]

Under åberopande av den i ärendet förebragta utredningen, vilken återfinnes i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 5 december 1924, (11 h. t. sid. 20), hemställer utskottet,

att Kungl. Maj:ts förevarande framställning må av riksdagen bifallas.

Statens andel i kostnaden för pensionering av lasarettläkare.

7:o) I punkt 7 har Kungl. Maj:t vidare föreslagit riksdagen att höja det ordinarie förslagsanslaget till statens andel i kostnaden för pensionering av lasarettläkare nu 25,000 kronor med 10,000 kronor till 35,000 kronor.

[7.]

Under hänvisning till vad i nyssnämnda statsrådsprotokoll öyer socialärenden för den 5 december 1924 (11 h. t. sid. 20) anförts hemställer utskottet,

att Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning må av riksdagen bifallas.

Bidrag till sjuksköterskors pensionering.

8:o) Med föranledande av Kungl. Maj:ts under punkt 8 gjorda framställning (se 11 h. t. sid. 21) hemställer utskottet,

[8.]

att riksdagen må nedsätta det ordinarie förslagsanslaget till bidrag till sjuksköterskors pensionering nu 20,000 kronor med 18,000 kronor till 2,000 kronor.

9:o) I enlighet med vad Kungl. Maj:t under punkt 9 föreslagit (se 11 h. t. sid. 21) får utskottet hemställa, *Statens bidrag till pensionering av barnmorskor.*

att riksdagen må nedsätta det ordinarie förslagsanslaget till statens bidrag till pensionering av barnmorskor nu 30,000 kronor med 21,000 kronor till 9,000 kronor.

[9.]

10:o) I punkt 10 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att höja ordinarie förslagsanslaget till pensionering av förmän och arbetare vid statens järnvägsbyggnader samt statens vattenfallsverks byggnadsavdelning, nu 35,000 kronor, med 15,000 kronor till 50,000 kronor.

Under återopande av den i ärendet förebragta utredningen, vilken återfinnes i statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 5 december 1924 (11 h. t. sid. 22), hemställer utskottet,

Anslag till pensionering av förmän och arbetare vid statens järnvägsbyggnader samt statens vattenfallsverks byggnadsavdelning.

[10.]

att Kungl. Maj:ts förevarande framställning må av riksdagen bifallas.

11:o) Under punkt 11 har Kungl. Maj:t föreslagit, att riksdagen måtte, i avvidan på proposition angående löne- och pensionsreglering för befattningshavare vid universiteten i Uppsala och Lund samt karolinska institutet, såsom bidrag till universitetens i Uppsala och Lund pensionsinrättningar för tjänstemäns änkor och barn under riksstatens elfte huvudtitel beräkna ordinarie anslag å tillhoppa 14,040 kronor.

Bidrag till universitetens i Uppsala och Lund pensionsinrättningar för tjänstemäns änkor och barn.

[11.]

Över ifrågavarande framställning avgiver utskottet särskilt utlåtande, vilket utskottet härigenom velat för riksdagen

anmäla.

12:o) Kungl. Maj:t har vidare under punkt 12 föreslagit riksdagen att dels förklara, att från riksdagens sida hinder ej möter för att till pensionsberättigade efterlevande efter delägare i lärarnas vid elementarläroverken änke- och pupillkassa eller lärarnas vid elementarläroverken nya änke- och pupillkassa må under år 1926 utgå, utöver pensionsförmåner enligt nu gällande bestämmelser, ett belopp, beräknat för ensam änka till 200 kronor och för övriga efterlevande i proportion därtill,

Bidrag till pensionering av änkor och barn efter lärare vid allmänna läroverk, pedagogier, seminarier m. m.

[12.]

dels ock i riksstaten för budgetåret 1925—1926 under elfte huvudtiteln uppföra ordinarie anslaget till bidrag till pensionering av änkor och barn efter lärare vid allmänna läroverk, pedagogier, seminarier m. m. med oförändrat belopp 157,276 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes i statsrådsprotokollet över ecklesiastik-ärenden för den 31 december 1924 (11 h. t. sid. 23), till vilket utskottet får hänvisa.

Under återopande av innehållet i förenämnda statsrådsprotokoll hemställer utskottet,

att Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning må vinna riksdagens bifall.

*Tilläggs-
pensioner åt
vissa lärar-
rinnor vid de
statsunder-
stödda en-
skilda läro-
anstalterna.*

[13.]

13:o) I punkt 13 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för beredande enligt av riksdagen godkända grunder av tilläggspensioner åt vissa lärarinnor vid de statsunderstödda enskilda läroanstalterna anvisa för budgetåret 1925—1926 ett extra förslagsanslag av 241,500 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes i ovanberörda statsrådsprotokoll över ecklesiastikärenden för den 31 december 1924 (11 h. t. sid. 25), vartill utskottet får hänvisa.

Då någon ändring i grunderna för ifrågavarande tilläggspensioner icke ifrågasatts, hemställer utskottet,

att Kungl. Maj:ts förevarande framställning må av riksdagen bifallas.

*Tillfälliga
understöd åt
pensionerade
kronojägare.*

[14.]

14:o) Under punkt 14 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att under elfte huvudtiteln anvisa för budgetåret 1925—1926 ett extra förslagsanslag av 500 kronor för utdelande av tillfälliga understöd åt pensionerade kronojägare, under villkor att understöd ej må tilldelas annan än den, som styrker sig vara i behövande omständigheter och antingen erhållit avsked med pension från allmänna indragningsstaten till belopp understigande 500 kronor eller ock under 1908 erhållit avsked med avkortad pension från anslaget till pensionering av civila tjänst innehavare, samt att i avseende å understödets storlek iakttages, att detsamma jämte den utgående pensionen icke må tillsammans överstiga 500 kronor för år.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en till riksdagen avlåten, den 6 sistlidna mars dagtecknad proposition nr 198 återkallat nu ifrågavarande framställning.

I anledning härav påkallar densamma icke någon vidare åtgärd, vilket utskottet härmed får för riksdagen

anmäla.

*Förbättring
av pensione-
ringen från
handels-
flottans
pensions-
anstalt m. m.*

[15.]

15:o) I enlighet med vad Kungl. Maj:t i punkt 15 föreslagit och under hänvisning till den i statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 12 december 1924 (11 h. t. sid. 29) lämnade utredningen får utskottet hemställa,

att riksdagen må för budgetåret 1925—1926 under elfte huvudtiteln anvisa

dels till förbättring av pensioneringen från handelsflottans pensionsanstalt ett extra förslagsanslag av 31,000 kronor,

dels ock till förbättring av pensioneringen inom de tre första klasserna av handelsflottans pensionsanstalt ett extra anslag av 31,000 kronor.

16:o) I punkt 16 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för beredande under år 1925 av tilläggs pensioner åt pensionstagarna vid handelsflottans pensionsanstalt å riksstaten för budgetåret 1925—1926 under elfte huvudtiteln anvisa ett extra förslagsanslag av 106,000 kronor,

förklara, att tilläggs pensionerna skola till pensionstagarna utgå med följande belopp, nämligen inom anstaltens första klass med 80 kronor, inom den andra klassen med 60 kronor, inom den tredje klassen med 50 kronor och inom den fjärde klassen med 45 kronor, samt

medgiva, att tilläggs pensionerna må till vederbörande pensionärer utgå å de tider, i den ordning och efter de grunder, som gällande reglemente föreskriver i fråga om de från anstalten utgående ordinarie pensionerna.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till ovanberörda statsrådsprotokoll över handelsärenden för den 12 december 1924 (11 h. t. sid. 30).

Då ifrågavarande tilläggs pensioner, vilkas belopp överensstämmer med de för år 1924 medgivna, torde böra utgå jämväl för år 1925, får utskottet hemställa,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning,

17:o) I punkt 17 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till bestridande under år 1925, i enlighet med vad av chefen för handelsdepartementet i ovannämnda statsrådsprotokoll över handelsärenden för den 12 december 1924 förordats, av förvaltningskostnader vid handelsflottans pensionsanstalt å riksstaten för budgetåret 1925—1926 under elfte huvudtiteln anvisa ett extra anslag av 1,600 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till åberopade statsrådsprotokollet (11 h. t. sid. 32).

Kungl. Maj:ts förslag har icke givit utskottet anledning till erinran, varför utskottet hemställer,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

Tilläggs pensioner under år 1925 åt pensionsstagarna vid handelsflottans pensionsanstalt.

[16.]

Bidrag till bestridande av fö. valtningskostnaderna vid handelsflottans pensionsanstalt.

[17.]

Tillfälliga
understöd åt
f. d. befatt-
ningshavare
vid lotsverket.
[18.]

18:o) Kungl. Maj:t har i punkt 18 föreslagit riksdagen att för budgetåret 1925—1926 under elfte huvudtiteln anvisa ett extra förslagsanslag av 4,890 kronor för utdelande av tillfälliga understöd åt sådana f. d. befattningshavare vid lotsverket, som pensionerats enligt bestämmelser, äldre än dem, som med 1915 års ingång blevo tillämpliga å personalen vid lotsverket, under villkor:

att understöd ej tilldelas annan än den, som styrker sig vara i behövande omständigheter; samt

att understödet bestämmes till 100 kronor, dock att understödet för den, som i pension jämte pensionsförhöjning uppbär mindre än 250 kronor årligen, skall utgå med det belopp, som erfordras för att understödet och pensionen jämte pensionsförhöjningen tillsammans skola uppgå till 350 kronor, samt att understödet tillsammans med pensionen jämte pensionsförhöjningen icke i något fall må överstiga 550 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en till riksdagen avlåten, den 6 sistlidna mars dagtecknad proposition nr 198 återkallat ifrågavarande framställning.

I anledning härav påkallar densamma icke vidare åtgärd, vilket utskottet härmed får för riksdagen

anmäla.

Ersättning av
statsmedel för
skada till
följd av
olycksfall, som
förorsakats av
krigsför-
hållandena
under världs-
kriget.
[19.]

19:o) I punkt 19 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för beredande av ersättning, varom stadgas i förordningen den 1 juni 1923 (nr 138) angående ersättning av statsmedel för skada till följd av olycksfall, som förorsakats av krigsförhållandena under 1914—1919 års världskrig, för budgetåret 1925—1926 under elfte huvudtiteln anvisa ett extra förslagsanslag av 150,000 kronor.

Under hänvisning till det i ärendet åberopade och förut berörda statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 12 december 1924 (11 h. t. sid. 34) hemställer utskottet,

att Kungl. Maj:ts förevarande framställning må vinna riksdagens bifall.

B. Militära pensionsväsendet.

Bidrag till
pensionering
av änkor och
barn efter be-
fäl och under-
befäl med
vlikar vid
armén.
[20.]

20:o) I punkt 20 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att dels minska ordinarie anslaget för bidrag till pensionering av änkor och barn efter befäl och underbefäl med vederlikar vid armén, nu 137,286 kronor, med 669 kronor, till 136,617 kronor,

dels ock till ytterligare bidrag för tiden 1 juli 1923—30 juni 1924 till pensionering av änkor och barn efter befäl och underbefäl med vederlikar vid armén för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag av 6,959 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet tillåter sig utskottet hänvisa till stats-

rådsprotokollet över försvarsärenden för den 12 december 1924 (11 h. t. sid. 37).

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, varför utskottet hemställer,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

21:o) Kungl. Maj:t har i punkt 21 föreslagit riksdagen att för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra förslagsanslag av 3,800,000 kronor, att användas såväl till upprätthållande av arméns pensionskassas egen pensionering med fastställda pensionsbelopp, mot skyldighet för pensionskassan att avstå de för nämnda år densamma tillkommande vederlag för de till statsverket indragna rusthållsavgifterna, som ock till fyllnadspensioner i enlighet med fastställda grunder för sådana pensioners utgående.

Extra anslag till upprätthållande av arméns pensionskassas egen pensionering samt till fyllnadspensioner.

[21.]

Med hänvisning till den i ovanberörda statsrådsprotokoll över försvarsärenden för den 12 december 1924 (11 h. t. sid. 38) lämnade utredningen i ärendet får utskottet, som icke haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställa,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

22:o) Under punkt 22 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra förslagsanslag av 6,500 kronor för utdelande under år 1926 av tillfälliga understöd åt avskedade underofficerare och vederlikar vid armén i enlighet med de av Kungl. Maj:t med 1907 års riksdag bestämda grunder.

Tillfälliga understöd åt avskedade underofficerare och vederlikar vid armén.

[22.]

Sedermera har Kungl. Maj:t i en till riksdagen avlåten, den 6 sistlidna mars dagtecknad proposition nr 198 återkallat ifrågavarande framställning.

I anledning härav påkallar densamma icke vidare åtgärd; vilket utskottet härmed får för riksdagen

anmäla.

23:o) I punkt 23 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att höja ordinarie förslagsanslaget till ytterligare förhöjning i gratialen åt avskedat manskap nu 430,000 kronor med 20,000 kronor till 450,000 kronor.

Ytterligare förhöjning i gratialen åt avskedat manskap.

[23.]

Utredningen i ärendet återfinnes i meranämnda statsrådsprotokoll över försvarsärenden för den 12 december 1924 (11 h. t. sid. 40), till vilket utskottet får hänvisa.

Med biträdande av förslaget hemställer utskottet,

att Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning må av riksdagen bifallas.

*Tillfälligt
understöd åt
f. d. förråds-
vaktmästare.*

[24.]

24:o) Under punkt 24 har Kungl. Maj:t vidare föreslagit riksdagen att för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag av 980 kronor för utdelande av tillfälligt understöd åt f. d. förrådsvaktmästare under villkor, som finnas angivna i statsrådsprotokollet över försvarsärenden den 12 december 1924.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en till riksdagen avlåten, den 6 sistlidna mars dagtecknad proposition nr 198 återkallat ifrågavarande framställning.

I anledning härav påkallar densamma icke vidare åtgärd; vilket utskottet härmed får för riksdagen

anmäla.

*Bidrag till
flottans pen-
sionskassas
gratalfond.*

[25.]

25:o) I punkt 25 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att minska ordinarie anslaget för bidrag till flottans pensionskassas gratalfond nu 45,700 kronor med 1,514 kronor till 44,186 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes i förberörda statsrådsprotokoll över försvarsärenden för den 12 december 1924 (11 h. t. sid. 42), till vilket utskottet hänvisar.

Utskottet biträder Kungl. Maj:ts förslag och hemställer sålunda,

att Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning må av riksdagen bifallas.

*Pensionering
av flottans
befäl och
underbefäl
med veder-
likar.*

[26.]

26:o) I punkt 26 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att höja ordinarie förslagsanslaget till pensionering av flottans befäl och underbefäl med vederlikar nu 450,000 kronor med 120,000 kronor till 570,000 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes i förberörda statsrådsprotokoll över försvarsärenden för den 12 december 1924 (11 h. t. sid. 43), till vilket utskottet hänvisar.

Utskottet biträder Kungl. Maj:ts förslag och hemställer sålunda,

att Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning må av riksdagen bifallas.

*Tillfälliga
understöd
åt f. d.
stammanskap
vid marinen
m. fl.*

[27.]

27:o) I punkt 27 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra förslagsanslag av 2,600 kronor att användas under de i statsrådsprotokollet över försvarsärenden den 12 december 1924 angivna villkor för utdelande av tillfälliga understöd åt f. d. sammanskap vid marinen (utom båtsmän) och skeppsgossar, vilka pensionerats enligt reglementet för pensionering av flottans och lotsverkets gemenskap den 31 oktober 1879.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en till riksdagen avlåten, den 6 sistlidne mars dagtecknad proposition nr 198 återkallat ifrågavarande framställning.

I anledning härav påkallar densamma icke vidare åtgärd; vilket utskottet härmed får för riksdagen

anmäla.

28:o) I punkt 28 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra förslagsanslag av 9,080 kronor för utdelande under de i statsrådsprotokollet över försvarsärenden den 12 december 1924 angivna villkor av tillfälliga understöd åt f. d. förmän bland daglönare, sjukvaktare och övriga daglönare vid marinen, vilka pensionerats enligt bestämmelser, äldre än dem, som meddelats genom kungörelsen den 25 november 1910.

*Tillfälliga
undersöd
åt f. d. dag-
lönare vid
marinen.
[28.]*

Sedermera har Kungl. Maj:t i en till riksdagen avlåten, den 6 sistlidna mars dagtecknad proposition nr 198 återkallat ifrågavarande framställning.

I anledning härav påkallar densamma icke vidare åtgärd; vilket utskottet härmed får för riksdagen

anmäla.

29:o) I punkt 29 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen *dels* medgiva, att den ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, som utgår såsom sjukhjälpsersättning eller livränta för tid efter ingången av juli månad 1925 eller såsom begravningshjälp i anledning av dödsfall, inträffat efter nämnda tidpunkt, må, därest skadan uppkommit före den 1 januari 1921, höjas med 100 procent utöver det belopp, vartill ersättningen må bestämmas enligt grunderna i förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring,

*Förhöjning
av ersättning
i anledning
av kroppsskada,
ådragen under
militärtjänst-
göring.
[29.]*

dels ock för bestridande av härav föranledda kostnader för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra förslagsanslag av 150,000 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till ovanberörda statsrådsprotokoll över försvarsärenden för den 12 december 1924 (11 h. t. sid. 45).

Under hänvisning till innehållet i åberopade statsrådsprotokollet hemställer utskottet,

att Kungl. Maj:ts föreliggande framställning må vinna riksdagens bifall.

30:o) I punkt 30 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen *dels* till beredande av pensionsförbättring åt viss personal vid armén och marinen i enlighet med de i kungörelserna den 20 respektive den 29 augusti 1919 (nr 538 och 569) samt den 9 och den 15 juni 1922 (nr 335 och 336) angivna grunder för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra förslagsanslag av 1,300,000 kronor,

*Pensions-
förbättring
åt vis s per-
sonal vid
armén och
marinen.
[30.]*

dels ock förklara, att Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bestämmande, underordnad myndighet må i enlighet med de i kungörelsen den 15 juni 1922 (nr 336) angivna grunder tilldela personal, som under tiden 1 juli 1925—30 juni 1926 avgår från tjänsten, pensionförbättring att utgå under pensionstagarens återstående livstid.

Under hänvisning till den i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 12 december 1924 (11 h. t. sid. 48) lämnade utredningen i ärendet får utskottet hemställa,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

*Pensionstill-
lägg åt f. d.
militära be-
fattnings-
havare m. fl.
pensionärer.*

31:o) I punkt 31 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på proposition i ämnet, till beredande av pensionstilllägg åt f. d. militära befattningshavare m. fl. pensionärer för budgetåret 1925—1926 beräkna ett extra förslagsanslag av 460,000 kronor.

[31.]

Över denna framställning avgiver utskottet särskilt utlåtande, vilket utskottet härmed får för riksdagen

anmäla.

*Pensionsför-
höjning
åt f. d.
militära be-
fattnings-
havare.*

32:o) I punkt 32 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på proposition i ämnet, till beredande av pensionsförhöjning åt f. d. militära befattningshavare för budgetåret 1925—1926 beräkna ett extra förslagsanslag av 2,150,000 kronor.

[32.]

Jämväl över denna framställning avgiver utskottet särskilt utlåtande, vilket utskottet härmed får för riksdagen

anmäla.

*Pensionstill-
lägg åt pen-
sionerade
båtsmän och
marinsoldater
samt Vadstena
krigsmans-
huskassas
understöds-
tagare.*

33:o) Under punkt 33 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till beredande av pensionstilllägg åt pensionerade båtsmän och marinsoldater samt Vadstena krigsmanshuskassas understödstagare i enlighet med de i kungörelsen den 20 juni 1924 (nr 283) angivna grunder för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra förslagsanslag av 300,000 kronor.

[33.]

Utredningen i ärendet återfinnes i förberörda statsrådsprotokoll över försvarsärenden för den 12 december 1924 (11 h. t. sid. 50), till vilket utskottet hänvisar.

Utskottet biträder Kungl. Maj:ts förslag och hemställer sålunda,

att Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning må av riksdagen bifallas.

*Dyrtids-
tillägg åt f. d.
militära be-
fattnings-
havare.*

34:o) I punkt 34 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på proposition i ämnet, till beredande av dyrtidstillägg åt f. d. militära befattningshavare för budgetåret 1925—1926 beräkna ett extra förslagsanslag av 2,200,000 kronor.

[34.]

Över denna framställning avgiver utskottet särskilt utlåtande; vilket utskottet härmed får för riksdagen anmäla.

35:o) Under punkt 35 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på proposition i ämnet, till beredande av dyrtidstillägg åt pensionsberättigade änkor och barn efter militära befattningshavare för budgetåret 1925—1926 beräkna ett extra förslagsanslag av 600,000 kronor.

Under hänvisning till vad utskottet här ovan under punkt 5:o anfört hemställer utskottet,

att riksdagen må till dyrtidstillägg åt pensionsberättigade änkor och barn efter militära befattningshavare för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra förslagsanslag av 600,000 kronor.

*Dyrtidstillägg
åt pensionsberättigade
änkor och
barn efter
militära
befattningshavare.*
[35.]

36:o) I punkt 36 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att

a) för beredande av dyrtidstillägg under tiden 1 juli 1925—30 juni 1926 åt pensionerade båtsmän och marinsoldater samt Vadstena krigsmanshuskassas understödstagare, vilka vid ingången av juli månad år 1925 uppnått en levnadsålder av 60 år eller däröver, för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra förslagsanslag av 1,350,000 kronor;

b) förklara, att dyrtidstillägget till varje dylik vid ingången av juli månad år 1925 till pension eller därmed jämförligt understöd från statsverket, statsunderstödd pensionsinrättning eller Vadstena krigsmanshuskassa berättigad f. d. befattningshavare skall utgå med ett belopp av 150 kronor;

c) medgiva, att dyrtidstillägget må till vederbörande f. d. befattningshavare eller, om han under tiden 1 juli 1925—30 juni 1926 avlidit, till hans stärbhus på en gång utbetalas i den ordning, som av Kungl. Maj:t bestämmes.

Utskottet, som beträffande utredningen i ärendet hänvisar till statsrådsprotokollet över finansärenden för den 2 januari 1925 (11 h. t. sid. 17—18) har icke haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag och får sålunda hemställa,

att Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning må av riksdagen bifallas.

*Dyrtidstillägg
åt pensionerade båtsmän
och marin-
soldater samt
Vadstena
krigsmanshus-
kassas under-
stödstagare.*
[36.]

C. Allmänna indragningsstaten.

37:o) Under punkt 37 av elfte huvudtiteln har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att minska det ordinarie förslagsanslaget till allmänna indragningsstaten, nu 1,850,027 kronor, med 50,016 kronor till 1,800,011 kronor.

Till statsrådsprotokollet över finansärenden för den 2 januari 1923 (11 h. t. sid. 18) har *föredragande departementschefen* anfört följande.

*Allmänna in-
dragnings-
staten.*
[37.]

»Förslagsanslaget till allmänna indragningsstaten upptogs i riksstaten för år 1922 till 2,315,493 kronor, i riksstaten för tiden 1 januari—30 juni 1923 till 1,157,788 kronor samt i riksstaten för budgetåret 1923—1924 till 1,200,022 kronor. För innevarande budgetår är anslaget uppfört med 1,850,027 kronor.

Enligt vad jag inhämtat, hava de direkta utgifterna å anslaget för budgetåret 1923—1924 uppgått till 1,812,514 kronor 97 öre. En nedsättning av anslaget för nästkommande budgetår synes mig fördenskull och med hänsyn till att utgifterna å anslaget under de sistförflutna åren varit stadda i minskning motiverad, och får jag i sådant hänseende föreslå, att anslaget begränsas till 1,800,000 kronor med erforderlig jämkning för avjämnande av huvudtitelns slutsumma.»

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet,

att riksdagen må i riksstaten upptaga det ordinarie förslagsanslaget till allmänna indragningsstaten med 1,800,011 kronor; dock med rätt för statsutskottet att vid uppgörande av förslag till riksstat för budgetåret 1925—1926 i anslagets slutsumma vidtaga den jämkning, som för jämnande av riksstatens slutsumma kan finnas erforderlig.

Ang.
ordinarie
anslag.

38:o) Beträffande de ordinarie anslag, som icke blivit här ovan särskilt omförmälda, har någon förändring icke ifrågasatts; och får utskottet alltså hemställa,

att samtliga de ordinarie anslag under denna huvudtitel, i avseende å vilka förändring icke blivit här ovan ifrågasatt, må i riksstaten för budgetåret 1925—1926 upptagas med oförändrade belopp.

Stockholm den 22 maj 1925.

På bankoutskottets vägnar:

BERNH. ERIKSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

av första kammaren: herrar *Gustafsson* i Stensholm, *Vindahl*, *Johansson* i Friggeråker, *Pettersson* i Olovstorp, *Dalberg*, *Berge*, *Andersson* i Hägelåkra och *Östergren*; samt

av andra kammaren: herrar *Eriksson* i Grängesberg, *Winkler*, *Bäcklund*, *Lovén*, *Ryberg*, *Höglund*, *Johansson* i Edsbyn och *Uddenberg* i Varberg.